

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL.

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhiepiscopale, Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, strada măcelarilor nr. 34.
Epistole nefrancate se refuză. Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE.

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Rusalii.

Sibiu, 1 Iunie n.

Zi de praznic. Codrul freamătă încheiat în frunza primăverii, câmpul a îmbrăcat haină nouă de tină verde, spicul fraged își clatină molatic căpșorul în bătaia razelor sprintene de soare, în sbor sburdalnic își tremură ciocăria cântecul de ciripire în nemărginirea mohorâtului văzduh și firea întreagă tresaltă în fațetele sale de sărbătoare. Și din cântecul păsărilor, din șoaptele frunzișului și din întregul clocot de viață rumenă de primăvară se desprinde un glas serin și tainic, care cântă psalm de preamărire celui ce cu cuvântul a dat pământului viață, a pornit curgerea apelor, a tins cerul ca o piele și a aninat în albastru tărie soarele, luna și stelele, ca acestea să mărturisească de dânsul și omul să cunoască, că unul este Dumnezeu mare și nemărginit în înțelepciune.

Înțelepciune, — iată prilejul praznicului de azi. Sărbătoarea înțelepciunii este praznicul acestei zile, pentru că lumina acestui neprihănit dar dumnezeesc a deschis mințile apostolilor în această sfântă zi și i-a făcut propovăduitorii cuvântului celui dintru început adevărat. Limbile de foc au aprins în sufletele lor văpaia înțelepciunii, care i-a învățat graiul tuturor limbilor omenesci și le-a călăuzit pașii apostoliei până la marginile pământului. Oare n'a fost această înțelepciune cea negrăită putere, care s'a sălășluit în cuvintele măiestre ale apostolului Petru și i-a plecat într-o singură zi 30 mii de suflete sub botezul crucii?

N'a fost graiu omenesc, n'a fost înțelepciune vremelnică. Duh sfânt, lumină dumnezeiască, înțelepciune fără de prihană, — aceasta s'a pogorât în ziua praznicului de azi asupra apostolilor, iar cuvântul gurii lor a fost cuvânt de aur, care a spulberat întunerecul în care zăcea poporul Iudeilor de veacuri și a sdro-

bit fără îndurare idolii vremilor de păgânească închinare.

Această înțelepciune dumnezeiască, pe care o mărturisește șoapta florilor legănate de adierea vântului de seară, povestea isvorului adumbrat de vraja frunzișului din codru, vermele ce-și târă zilele prin glia pământului, munții ce dau creștetele îmbrobodite de zăpadă în strașina cerească și întreg cheagul rostului prealuminat al firii — această înțelepciune o prăznuiește toată suflarea în sfânta zi de azi, pentru că ea este cea măreață taină, care a adus în lume *isbânda crucii*.

În fața acestor mărturii pururi grăitoare ale înțelepciunii fără de seamă cuvine-se ca noi piticii drumetși ai acestei vremelnicii în această zi de mare praznic să cântăm osanale de preamărire Tatălui din ceruri, cea ce dintru nefinită a încheiat rostul prea înțelept al fapturilor sale mari și minunate.

Cuvine-se cu cucernică închinare să-l rugăm ca — precum a coborât în această zi lumina înțelepciunii sale asupra apostolilor — așa să reverse îndurarea milei sale și asupra noastră; să deschidă ochii sufletului acestui neam obidit de truda vremilor, să-i scuture de pe suflet cătușile întunerecului și ale amorfirii și să-l învrednicească de lumina înțelepciunii mântuitoare, pentru că în rostul vremilor de astăzi numai acesta poate duce un popor la *isbânda doririlor sale*.

Dar cuvine-se și *altora* se înțeleagă, că în această zi de prăznuire, când duhul sfânt s'a coborât în chip de porumb asupra apostolilor, — a fost decretată *îndreptățirea tuturor limbilor*, îndreptățirea tuturor neamurilor de a asculta și a cunoaște adevărurile fiecăre în limba proprie.

A fost stabilit un *drept divin*, care a rămas conservat întreg și neștirbit pe seama tuturor popoarelor, până în zilele noastre, și *drept divin*

are să rămână pentru totdeauna, garantat pe seama tuturor neamurilor, cu toate că se fac încă zadarnice încercări de a prefăce state cu mai multe seminții, cu mai multe popoare, în state cu un singur popor și cu o singură limbă.

Popoarele, cari luptă pentru respectarea limbei proprii, pentru câștigarea terenului de liberă întrebuintare și liberă dezvoltare a limbei lor, luptă deci pentru apărarea unui *drept divin*, care nu poate fi răsturnat prin nici o putere lumească, și care drept *vecinic* are să rămână pentru totdeauna.

Cuvine-se să o știe și să o înțeleagă aceasta toți aceia, cari nu vreau încă să o înțeleagă!...

Iar ziua de serbare, care se apropie, ziua îndreptățirii tuturor limbilor de pe pământ, fie nou izvor de tărie pe seama popoarelor, cari luptă pentru respectarea acestui drept divin, și pronia dumnezeiască împlinească-le dorința de ași vedea terminată lupta cu bun succes!

Din parlament. În ședința de Mercuri a fost aleasă comisiunea pentru compunerea adresei și membrii în delegațiunea ungară. Naționaliștii au fost desconsiderați și de astădată. În cursul ședinței de altcum au vorbit cinci deputați naționaliști, trei Slovaci și doi Români. Slovaci *Skicsák, Jedlicska* și *Juriga* s'au plâns, că li s'a violat dreptul de imunitate. Românul *Stefan C. Pop* a înaintat plânsoare tot de asemenea natură în numele condeputatului său *Bella*, iar Românul *Dr. Alexandru Vaida-Voevod* a adresat guvernului interpelație în chestia alegerilor din Șomcuta-mare, Crașău și Cehul-Silvaniei. Proxima ședință se ține astăzi, Vineri.

Situația în Austria e foarte încurcată și posomorâtă. Nu se găsește om care să formeze noul cabinet austriac, pentru că se știe, că ori cine ar fi acest îndrăzneț, are în contra sa întregul parlament austriac. Nu e alt mod de eșire din încurcătură, decât formarea

unui cabinet de funcționari, care să guverneze fără parlament, cu ajutorul §-ului 14 din constituția austriacă. A provocat de altcum mare senzație faptul că moștenitorul de tron, Francisc Ferdinand, care se află în Madrid, pentru a lua parte la nunta regelui spaniol Alfonso, a fost chemat de urgență acasă, la Viena. Se credea, că criza din Austria va primi o rezolvare senzațională, așa, că *Maiestatea Sa* va renunța la tron în favorul Arhiducelui Francisc Ferdinand. *Firește, azi știrea se desminte.*

Sfântul sinod al României și iubileul Regelui Carol.

Joi, 11 Maiu v. a fost primit la palat în București sinodul sfinteisericii autocefale ortodoxe române, care s'a prezentat în fața Maiestății Sale Regelui Carol pentru a-i aduce felicitări din incidentul iubileului de 40 ani de domnie.

Maiestățile Lor, Regele și Regina, au primit membrii sfântului sinod în sala tronului, la orele 10 dimineața.

Dupăce Maiestățile Lor au ocupat loc pe tron, I. P. S. Sa, Metropolitul-Primat al României, a cetit următorul act compus din partea sfântului sinod din prilejul iubileului:

„Maiestății Sale Preaînaltului și de Cristos iubitorului Domnului nostru Carol I, rege al României,

Har, pace și sănătate fie dela Dumnezeu Tatăl și Fiul și Sfântul duh.

Lucru de mare cuviință și tuturor bine primit este arătarea recunoștinței către făcătorii de bine. Astfel învață dumnezeescul Apostol Pavel, marele dascăl al neamurilor, în cartea către Romani, zicând: „Mărire, cinste și pace tot celui ce face bine” (II 10). Mai vârtos aceasta se cuvine binefăcătorului, care, este cărmuitor de popoare, stăpânitor de țări.

Domnul și Mântuitorul nostru Iisus Cristos a poruncit: A dă Chesarului cele ce sunt ale Chesarului, (Mat. XXII, 21) ca uns al Domnului, povățuitor neadormit, chip al înțe-

FOIȘOARĂ.

La mormântul lui H. Ibsen.
Apostol drept al omenimii,
Mag sfânt al binelui omnesc,
Sămănătura ta e verde
Și pomii tineri înfloresc.
O, n'am cuvinte să pot spune,
Putere n'am ca să te cânt —
Doar o fiască rugăciune
Trimis la groapa ta pe vânt.
Maria Cunțan.

Cântec de primăvară.
Miroasă 'n lunci a liliac
Și codrul verde 'i viu...
Bordeiul omului sărac
Rămâne 'n sat pustiu.
Cu dor în pept, cu jale 'n gând
Și cu toiașă în mâni,
El urcă culmea, unde sunt
Stejar și brazi bătrâni.
Iși cată adăpost la dor
În umbra unui pin,
Ce știe taina tuturor
Și-i leac la orice chin.
Maria Cunțan.

O tovarășie neașteptată.

Munte cu munte se întâlnește, dar încă om cu om.

În viața literară vedem dela un timp încoace o mulțime de fenomene mai mult regretabile decât curioase, cari descoper o tristătoare și dureroasă față a moravurilor noastre. Nu mai este numai curajul nebun al „caionismului” ciocoiesc, destrăbălarea anarhică în literatură, plaga anonimului și alte manifestări bolnăvicioase ale spiritului, cari au fost schițate de dl *Il. Chendi*, ci e și cea pacoste îndemnătoare la rău a regenerării principiilor, a *trădării*. A trădării în înțelesul cel mai adevărat și cel mai urât al cuvântului acestuia, — și nu recunoașterea cinstită a greșalelor sau a păcatelor vechi, nu revenirea la fondul primitiv bun al unui om stricat de împrejurări și de un mediu corupt.

Această față nouă a răului aduce cu sine și alte păcate. Mai întâiu e mistificarea ideilor conducătoare, cari călăuzeau mai înainte pe cel convertit, e prezentarea vechilor lucruri adorate într-o lumină falsă, e reaua credință. Ca să se poată justifica înaintea celor ce-i urmăresc scrisul și îi cântăresc faptele, trădătorul încearcă să lege ochii cetitorilor, și — mai arareori — afectează o strașnică oroare în fața altăru, la care înalță și el „până de curând” rugăciuni, și se tânguește, cu emfază și amar totodată: „Astăzi, dupăce v'am cunoscut pe toți... dupăce v'am descoperit

golul din suflet... astăzi mă doare gâdul”... etc. etc. Ce vreți, e soarta fatală a tuturor celor muștrați de conștiință să se îmbete, să se amăgească cu ficțiuni.

Altă urmare a trădării e însoțirea cu oameni batjocoriți, huiduiți până mai eri. Dezertorul, ca să poată lovi în adversarul de azi, dă mâna cu neîmpăcați dușmani de multă vreme, se întovărășește fără alegere cu cine se întâmplă. Astfel înnește adesea în acele capști păgâne, a căror existență e tot așa o primejdie de mare, ca și declararea unei ciume.

Cauzele, cari îndeamnă la rupturi de felul acesta sunt diferite. De cele mai multe ori se reduc însă la ură, la invidie sau și la mici neînțelegeri personale. Știți, povestea veche: Omul, când nu-și mai dă seamă de valoarea reală a importanței sale, când e mușcat de șarpele gloriei, uită ce i-se cade și ce nu i-se cade, cel-l prinde și ce nu-l prinde, uită credințe vechi și pornește cu ochii închiși pe urma patimei. Și atunci condeial, când se întâmplă să-l poarte, se prefăce în mâna sa în ghioagă nestrujită. Un tip al acestei porniri sufletești vinovate, vrednic să i-se nemurească numele prin ea, nu avem, deși cazuri sunt destule. Cel mai cunoscut e al dlui *O. Densușianu*, despre care credeam că va rămâne fără emul. Astăzi însă cer și alții să se împărtășească de „gloria nebună” a lui Herostrat. Între aceștia cel mai gălăgios e dl *Il. Chendi*, ardeleanul *Il. Chendi*.

Ca să se vadă cât se poate de lim-

pede adevărul celor spuse mai sus, voi aduce exemplu atitudinea și activitatea sa literară de acum, și le voi pune în fața celor de mai demult.

Cine a urmărit cu atențiune mișcarea noastră literară din timpul mai nou știe, că astăzi ne aflăm într-o îndrumare foarte sănătoasă a spiritului adevăraților Români. Scriitorii, pe lângă cântecele vecinice nouă ale inimilor lor, zugrăvesc viața neamului întreg, de acum, multă viață din trecutul nostru, chestiile de folclor sunt îmbrățisate tot cu căldură, studiile istorice — aceste „semne bune”, preocupă lume multă, pentru formarea și ridicarea și îndreptarea gustului multimilor se face o propagandă întinsă, dorul de a ceti crește, încet ce e dreptul, dar în continuu. La această „primăvară literară” au contribuit mult și Ardeleni, mai ales prin activitatea domnilor Coșbuc și St. O. Iosif, iar în critică dnul Chendi, prin izgonirea atâtor „priveghitori năuce” din literatură, și-a câștigat iubirea și prețuirea multora. Activitatea aceasta a sa, cuprinsă în trei volume de foiletoane (afară de „Scrisoarea” volumului din urmă), este simpatcă și atrăgătoare, căci propovăduiește lucruri crezute de toată suflarea românească, mărturisite de toți scriitorii mari ai zilei de azi, în frunte cu dl *N. Iorga*. Căci, serie dl Chendi, principiile lui Vlahuță, Coșbuc, Iosif, ale mele chiar, sunt „menținute întru toate de dnul Iorga, care „militează cu energie mai mare în jurul lor” (Fragmente, 245).

lepciunii, blândeții și cuvioșiei, părinte al poporului și slavă lui Dumnezeu, că așa este trimisul său, Maiestatea Sa Regele Carol I, din strălucita casă de Hohenzollern-Sigmaringen, ales acum 40 ani Principe Domnitor al poporului român.

În cei 40 ani ai domniei Sale, Dumnezeu a revărsat cu îmbelșugare harul său asupra scumpei noastre țări, România. Legea noastră strămoșască creștină ortodoxă fu recunoscută prin constituție ca religieuna statului român. Biserica a dobândit organizație sinodală autocefală, România deveni regat, Domnul ei rege, iar poporul își luă locul său de cinste printre neamuri. Așezămintele bisericești s'au înmulțit și întărit. Monumentele străbune au dobândit iarăși strălucirea de odinioară a lor; altele nouă s'au adăugat și se clădesc din zi în zi. Clerul și poporul a sporit întru lumina cunoștinței și a bunei credințe.

Pentru toate aceste fapte creștinești și patriotice, la a căror săvârșire sfinției țării găsit-au sprijin puternic în Maiestatea Sa Regele Carol I, Noi smeriții arhieriei ai bisericeii lui Cristos, membrii sfântului sinod al sfintei biserici autocefale ortodoxe române, următorii poruncilor evanghelice și apostolice și credincioși rugători către Dumnezeu, ai augustului nostru Suveran, aducem cu smerenie Maiestății Sale prinsoșul recunoștinței noastre la împlinirea celor 40 ani de fericită domnie.

Făcutu-s'a pentru întâia oră acest act sinodal, care s'a scris în condica sfântă, în al XXXIII-lea an dela constituirea sfântului sinod al sfintei biserici autocefale ortodoxe române, ca engomion văzut al credinței și recunoștinței noastre către Maiestatea Sa Preainălțatul și de Cristos iubitorul Domn și Rege al României Carol I, pe care Domnul Dumnezeu să-L dăruiască scumpei noastre țări în pace și sănătos întru ani îndelungați spre lauda neamului nostru și mărirea lui Dumnezeu cel închinat în sfânta treime în vecii vecilor. Amin."

M. Sa Regele Carol a mulțumit călduros, rostind cuvântarea ce urmează:

"Din adâncul sufletului mulțumesc înalt Preasfinției Voastre pentru caldele urări cuprinse în actul sinodal ce Mi-l aduceți în numele sfântului sinod.

Dar deodată s'a întâmplat ce se va fi întâmplat — nu știm anume ce și nici doritori să aflăm nu suntem, — și dlul Chendi n'a mei scris la revista „Sămănătorul“, la vechea sa casă, în care a „reușit să aducă pe domnul Iorga“ (l. c.). În schimb a scris articole injurioase într'un ziar de partid politic, atacând pe toți ceice „mențin întru toate“ ideile lui Coșbuc și mai ales pe dl Iorga. Pe urmă a izbutit să scoată sub direcția lui Coșbuc și Gorun o revistă literară, cu teacurile ovrești ale „Adevărului“ unui fost socialist, pe care-l tămăiește. În revista aceasta a început o luptă desperată contra celorce rostesc crezul lui Gorun și Coșbuc.

Ce e mai grav e, că chiar în aceeași „Viață literară“ strălucitul poet scrie un articol „pentru limba românească“ an. I. nr. 12, constatând cu durere adevărată, că „rămân singuri scriitorii, fără de ajutor dintr'o parte și batjocoriți dintr'alta, singuri ei ca să se ostenească a dezvolta și a îmbogăți limba“. După acest articol al directorului, urmează (nr. 15) altul al secretarului de redacție Chendi, care zice: „Dimpotrivă, niciodată, dela Gheorghe Lazar până la Gheorghe Coșbuc, limba și literatura românească n'au fost în condiții mai bune de dezvoltare ca astăzi“. Aceasta însemnează, că dacă tu, Coșbuc, ai scris la „Sămănătorul“ lui Iorga, n'ai fi mai cruțat decât Sadoveanu, cel cu avânt mare, sau decât St. O. Iosif, căci se pot da loviturile și pe ascuns. Cum însă dlul Coșbuc e directorul revistei, Chendi scrie contra dlui Iorga, căruia îi spune pe nume, și contra lui Coșbuc, căruia nu-i spune numele.

Acum, ce e drept, e drept, pe noi nu ne privesc atacurile fățișe sau din tufă

Impreună cu înaltul cler înălțăm înainte de toate rugile noastre de mulțămire către cel atotputernic, care a binecuvântat lunga noastră domnie, ocrotind scumpa noastră Țară și ferindu-o de zguduiri și primejdii.

În veacurile trecute biserica și-a câștigat titluri neperitoare la recunoștința țării, prin păstrarea neștirbită a naționalității și a graiului strămoșesc, pregătind astfel calea la neatârănarea politică și bisericească.

O chemare tot așa de falnică și patriotică are astăzi biserica: îndulcirea moravurilor, înălțarea sufletelor și îndrumarea voințelor spre bine.

Doresc ca locașurile slăvite din trecut, acum readuse la vechia lor strălucire, să adăpostească totdeauna o credință viună și adevărată, căci numai credința are putere înălțătoare și mântuitoare.

Rog pe bunul Dumnezeu să răspândească cu belșug darurile sale asupra bisericeii noastre naționale și asupra păstorilor săi.

Conferențele învățătoarești.

— Cercul XI Lupșa-Turda. —
(Fine).

Urmează la ordinea zilei „Ocupațiunile private ale elevilor în școală“, disertație de Ioan Moldovan, învățător în Vidolm.

Cetindu-se se deschide discuție liberă, la care vorbesc: Laurențiu Curea, preotul Avram Cioran, făcând observări de formă, iar protopresbiterul Vasile Gan, de conținut și zice, că ar fi dorit, ca în această temă să se spună „cum și cu ce au să fie ocupate 5 clase, în școala nedespărțită, pe timpul cât învățătorul e ocupat cu o clasă.

După deslușirile date din partea prezidiului și a autorului, că conținutul a corăspuns titlului și că întrebarea suleată de domnul protopop e o chestie pedagogică din cele mai greu de rezolvat, ședința se încheie.

Ședința a II-a.

După redeschiderea ședinței urmează la ordinea zilei tema scripturistică „Gimnastica în școala populară“, de Simion Lazar, învățător în Agârbiciu și Ioan Părvu, învățător în Poșaga-de-Jos. Se cetesc ambele teme și apoi prin comisarul konzistorial se scot la iveală părțile bune din ambele și se constată silința ce și-au dat-o ambii de a rezolva cum se cuvine obiectul de sub întrebare.

Terminate acestea urmează la ordinea zilei tema dată de Preaven. Konzistor „Organizarea școalelor economice de repetiție cu indicarea mijloacelor pentru susținerea aceloră“, care formează un ob-

iect de discuție generală în această conferință.

Conferința după o dezbateră de peste o oră aduce următorul concluz:

Deoarece ordinațiunea ministrului de culte și instrucțiune publică nr. 66569 din 24 Septembrie 1902 cuprinde sub titlul „Organizațiunea și planul școalei economice de repetiție“ până în amănunte toate modalitățile înființării și organizării numitelor școale;

Deoarece înființarea acestor școale în alt spirit și după alt sistem este cu totul exchisă și astfel nepermisă de lege; iar confesiunile nu sunt obligate să înființeze și susțină școale economice de repetiție, decât li-se permite a întemeia, satisfăcând întru toate cerințelor legii;

Deoarece întemeierea acestor școale de altcum folositoare pentru populația noastră dela sate recere jertfe materiale, cari în starea noastră actuală e imposibil să le putem aduce; Altcum conferința învățătoarească nici nu e chemată și nici nu e competentă de a se pronunța într'o afacere de natură pur administrativă; cu atât mai puțin e în poziția de a afla ori creă mijloacele necesare pentru întemeierea acestor școale;

1. Conferința roagă pe Preavenabilul Konzistor să transpună această chestie organelor competente administrative și legislative, cari în sfera lor de drept vor căuta o soluție potrivită trebuințelor noastre culturale și scopurilor bisericeii.

2. Intrucât conferința poate să judece situația, în care ne aflăm ca biserica organizată pe bază constituțională, crede că problema înființării de atari școale o ar putea lua asupra lor protopresbiteratele, căutând să înființeze școale economice de repetiție cu un învățător specializat în economie, în sensul ordinațiunii sus pomenite, ceea ce mai bine ar corăspunde trebuințelor și referințelor noastre.

După această conferință la propunerea membrului Ioan Moldovan, se alege o comisiune în persoana membrilor: Laur. Curea, V. Săndean, Vasile Jina, Simeon Lazar, Vasile Mică și Pavel Stanciu, care în ședința următoare să vină cu propuneri despre temele de pertractat în conferința viitoare, precum și designarea locului unde să se țină această conferință.

Cu acestea ședința a II-a se încheie la orele 7 p. m. și se anunță proxima pe ziua următoare la 8 ore a. m.

Ședința a III-a.

La ordinea zilei lecțiunea practică din religie „Încreștinarea sfântului apostol Pavel“, de Lazar Chirilă, inv. în Muncel.

Se introduc elevii clasei a IV-a cu cari prelegătorul prelege timp de aproape o oră până la treapta a III-a, asocierea. Discuția se face numai după ce s'au preles încă două lecțiuni practice.

Urmează „Predarea unei cântări“ lecțiune practică de Vasile Jina, inv. în Valea-Geogelului, care a predat claselor III—VI. poezia „Codrule frate de cruce“ cu un tact și o predare deamă de imitat.

A predat apoi o lecțiune practică din limba maghiară, „Az asztal“, învățătorul Seb. Ceapa cu clasa a II-a. Comisarul în cursul predării a luat de multeori în-

suși parte la instrucțiune, arătându-ne și aici calea metodică cea adevărată. Despre arta superioară a predării sale nu e lipsă să înzist, fiind aceasta deplin cunoscută colegilor mei.

Observări asupra acestor 3 lecțiuni au făcut membrii: I. Bura, S. Lazar, Ioan Pascu, L. Curea, I. Herdea, T. Nicoară și prezidiul.

Ca cel din urmă obiect de pertractat urmează la ordine „Tabela de înmulțire nr. 9“, lecțiune practică din comput de I. Popuța, inv. în Bedeleu, care fiind absent s'a cetit manuscriptul prin notar.

Urmează „Raportul comisiunei“ emisă în ședința trecută, care prin referențelul său Laur. Curea, propune temele pentru conferința viitoare, iar ca centru de întrunire a conferinței viitoare designează comuna Hărăstăș din tractul Turda.

Cu acestea fiind exhaiat programul conferinței, comisarul mulțamește membrilor pentru paciența ce au avut și deplina armonie ce a domnit în decursul conferinței între membrii, le dorește tărie sufletească în greaua misiune și reînțoarcere sănătoasă la căminele lor și declară încheiată conferința cercului XI. Lupșa Turda.

La cuvântul comisarului mulțamește în numele conferinței membrul Laur. Curea pentru zelul neobosit și tactul excelent cu care ne-a condus ședințele. Îi dorește, ca de multeori încă să fie conducătorul conferințelor acestui cerc.

Termină vorbirea cu un „să trăiască“, la care răspunde glasul sincer al fiecărui membru din conferință.

Astfel terminată conferința, fiecare s'a depărțat cu dorul de a ne revedea la Hărăstăș. gara.

Patriarhul și sfântul sinod.

Patriarhul din Constantinopol, Ioachim III, care ceruse în anul trecut dela sf. Sinod al României să pedepsească pe episcopul Sofronie Vulpescu, pentru că acesta ca prezident al unei adunări mari naționale din București a protestat în po-triva nelegiuritor preoților greci din Macedonia, a adresat de curând o nouă epistolă către acest sf. Sinod.

Patriarhul nu e mulțumit cu răspunsul ce i-l'a dat sfântul sinod. Nu vrea să recunoască autocefalia bisericeii din România, care la 1885 a rupt legăturile cu patriarhul, numindu-se de atunci *biserică română autocefală*; după exemplul dat de Rusia, care dela 1837 încoace nu mai vrea să țină seamă de Constantinopol nici în cestiuni de dogme și prin un decret de atunci a luat numirea *biserică rusească*.

Patriarhul însă tot își mai aroagă drept de ingerință în biserica României și cere din nou ca respectivul arhieru să fie pedepsit, pentru că fapta săvârșită de dânsul ar jigni *prestigiul* arhipăstoresc *katholikós* al „Fericirii Sale“.

Dacă aruncăm însă o privire în Macedonia și vedem ce nedreptăți au să

ale dlui Chendi contra dlui Iorga, ci ne privește „morală“ cazul. Că pe bărbatul, care înțelege spiritul timpului atât de adânc, care înțelege să se jertfească cu orice preț pentru răspândirea culturii românești, care îndrumă pe căi sănătoase, îl cheamă Iorga, nu importă, îl putea chema și altcum. Dar că te năpustești asupra celor ce cred în mărturisesc prin fapte ce credeai tu însuși, că îi prezinți lumii ca pe unii cari ei s'au schimbat, aceasta nu știu de poate fi numită altfel decât: răutate.

Iar răutatea aceasta, care întuneacă dreapta judecată, a mers mai departe. Dela articol la articol, tonul e mai puțin demn, până la urmă dl Chendi scrie despre vechii sei prietini: „Să nu i răstignești pe roatele morilor de vânt, să le troznească oasele“? (nr. 18). Așa dorințe sălbatică nu știu să fi avut nici răposatul — literaricește — în Domnul Florian Becescu.

Dar dl Chendi n'a rămas să se războiască singur împotriva atâtor lucruri bune, ci s'a trezit de odată cu un cavalier de moda veche, cu scutierul M. Dragomirescu, director, în era de decadentă, al „Convorbirilor literare“. A venit și acesta s'și arete, lângă săgețile, strălucitoare uneori, îndreptate anul acesta totdeauna greșit, ale dlui Chendi, salia sa ruginită, sau — cum scria mai eri tovarășul de azi — „toporul“ (Fragmente, 164). Cu câtă dreptate, pricepere și cinste a informației, va arăta un alt articol următor.

Aici vreau să arăt numai foarte pe scurt cum au trăit acești soți buni vreme de șapte ani:

În Februarie 1898 dl T. Maiorescu susține, că la noi în Ardeal s'a început o „renaștere“ literară. Dl Chendi nu crede

(cu toate acestea s'a convins mai târziu, „rosind de modestie“, cum ne spune singur) și scrie în Familia din același an (p. 213) o cronică literară, în care arată că scriitorii noștri „de atunci sunt numai „dii minorum gentium“. Atunci se iese, gravă dar îngăduitoare, vrând să apere pe Maiorescu figura dlui Mihail Dragomirescu („Conv. lit.“, 469 urm.).

Dl Chendi răspunde iarăși, cam năcăjit, („Fam.“ 320 și 332) și numai se pomeneste vârat, pe nevrute, în posta redacției „Convorbirilor“ (p. 960). Atunci și a eșit din sărită și a trântit un articol spirital, cam în genul celor ce le scria mai târziu despre moravurile noastre literare, dedicat unui fost „maestru de conferințe“ („Fam.“ 579).

Acesta a fost începutul. Combatanții credeau că pot fi „cu mânuși“, dar calmitatea a fost înlocuită curând cu vorbe grele. S'ar putea alcătui ușor o listă interesantă a expresiilor gingașe, cu cari s'au gratificat unul pe altul. Însă nu văd trebuința de a scormoni lucruri condamnabile, când ajung donă trei citate, și apoi ar trebui trimiși cetitorii la ziar din România, a căror colecție n'o are poate nimeni la noi. Prin urmare ne vom îndestuli cu următoarele, cari arată și o gradăție:

M. Dragomirescu
Dl I. Chendi „do-vedește oarecare ne-experiență în apretieri“ (Conv. lit. din 1898, p. 469).

„Dl Chendi pe nedrept spune“... (o. c. 472).

Il. Chendi
„E posibil ca ceea ce multora le pare foarte lămurit dlui Dragomirescu să i fie de neînțeles“. (Fam. 580).

„Știam eu că pe dsa (Dr.) n'am să-l pot capacita“ (l. c.).

„Il. Chendi, Oradea-mare. La toate se poate răspunde, — chiar și la necuviințe brutale ca un Bulgar. — numai la absolute confuzii, nu!“ (Posta red. o. c. 960) etc. etc.

„Critici ca dl M. Dragomirescu, cel fricos ca un ovreiu și brutal ca un Bulgar. — nu vor contribui vreodată la stabilirea unui echilibru în opinia publică“. (Fragm., 163) etc.

Și acești *et cetera* cuprind lucruri și mai urâte („lătrătură“, — „spirit de cizmar“), încât avem dreptul să ne întrebăm: cum s'au putut întovărăși acești doi oameni (dar nu știu cine ar putea zice: acești doi *bărbați*), după ce s'au terfelit așa? Ei, și e ușor de explicat. Dl Dragomirescu a venit cu mincinoase acuze contra dlui Iorga. Atât, „și a fost de ajuns“...

Unde a ajuns dl Chendi? Cei dela „Românul literar“ îi socotesc activitatea de azi ca fiind a unui dintre ei, — bine înțeles fără aceeași „cinste“ (!) și talent (!). Și scriu așa: „Ne este de datorie să respingem *lingușirile* și *avansurile* pe care acest Kendich le face“... (nr. din 23 April 1906). Aici a ajuns, și nu mai are unde ajunge.

Cronica aceasta e mai mult decât o cronică iscalită de un nume oarecare. E glasul atâtor cetitorii ardeleni, cari au dreptul să întrebe: Până când să fim osândiți a ceti numai erupții pătimașe, a auzi numai nevrednice „opinii separate“, și pentru ce să nu ne alegem pe viitor cu nimic pe urma activității unei inteligențe alese, a unui om cu gust, care poate fi bun?

În întrebările acestea se cuprinde un drept, dar și o durere, o mare durere.

Ion Pallin.

sufere preoții români din partea celor greci, fiii sufletuștii direcți ai patriarhului, involuntar se ivește întrebarea: cum de „Fericirea Sa”, după cum îi place să se intituleze, își simte jignit prestigiul, când un arhieru al unei biserici independente face politică națională în țara sa, dar pe de altă parte nu se sfiește să dea binecuvântarea sa arhipăstorească preoților grecești, ca aceasta să comită asupra Românilor fapte de adevărați tâlhari și ucigași?

Masca luptei pentru dogmele ortodoxiei, sub care își ascunde pornirile sale proselitate de grecism urgisit, e prea transparentă și tradează toată taina acestor porniri.

Toată țara, ba întreaga biserică ortodoxă românească, așteaptă acum dela sf. Sinod, să se emancipeze de tipicul bunei cuvințe bizantine, cu care l'a tractat în rândul trecut pe Patriarhul și să-i dea un răspuns hotărât și verde românește.

Din protoprezbiteratul Agnitei.

Făcusem pomenire despre Cerculariul dlui protoprezbiter *Ioachim Muntean* al Agnitei, adresat către preoțimea, învățătorimea și corporațiunile administrative bisericești, precum și către toți credincioșii săi din protoprezbiterat cu ocazia intrării sale în oficiu, și promiseseam că-l vom publica. Ii facem deci loc, după cum urmează:

Cristos a înviat! Ziua de astăzi, una din ciclul zilelor mari de sărbătoare, pe cari le-a făcut Domnul „să ne bucurăm și să ne veselim întru înălțare”, are pentru mine înțeles de mare însemnată. De oare ce, cum arată cerculariul Arhieresc din 17 Aprilie a. c. Nr. 3729 Pres., aclus aici sub, instituit fiind în mod legal și canonic de protoprezbiter al tractului Agnita, subscribul mă înfățișez astăzi duhovnicește pentru prima dată în această calitate înaintea organelor și a credincioșilor, cari compun împreună acest protoprezbiterat.

Este obicei, că cine intră în vre-un oficiu, și astfel se împartășește nu numai de drepturi, ci ia asupra-și și anumite datorii, să-și desvoadă în public programul de lucrare în noua sa carieră.

Urmez a face și eu așa. Programul meu de muncă l-aș putea reasuma în patru cuvinte: *viață cinstită și activitate mănoasă*.

Ca să fiu mai bine înțeles, îl voi specializa.

Voiu stărui cu inzistență pentru curățarea și nefățurarea religiozității și al moralității publice în păturile largi ale poporului, ca temeiuri neclătite ale creștinătății, după zisa psalmistului, că „începutul înțelepciunii este frica Domnului”.

Voiu cere necondiționată supunere sub legi și autorități, cum ne sfătuiește înțeleptul apostol Pavel, când ne spune, „că stăpânii dela Dumnezeu sunt rănduite”.

Voi respecta eu însumi și voi face și pre alții să respecte constituția noastră bisericească, întru cât ea ne asigură o dezvoltare firească, armonică și normală pe terenul cultural, științific și material.

Dela preoți, ca părinți și păstori sufletești, voi cere cu tărie să fie model în toate, sau după cuvântul Evangheliei: „sarea pământului” și „lumina lumii”, pusă nu „sub obroc, ci în sfeșnic”, deci per eminentiam morali, râvnitori în misiunea apostolească, sfătuitori buni, conștienți și desinteresați ai poporului, pe care să-l îndemne la lucru cu sârguință și cu chip-zuință, la cumpăt și crutare făcându-l să urască viiul desfrânării și al beției, precum și lăcșul sau fudulia, cari stau în raport invers cu modesta lui stare economică materială, și alte porniri pătimase și păgubitoare: iar în locul acestora silindu-se a-i altoi în suflet sentimente nobile de umanizism și de jertfire pentru scopuri culturale.

În măsura, în care își vor îndeplini onorabili preoți datorința în direcția indicată, se vor împărtăși de stîmă și de prietină mea personală. În cazuri de îndoielă stau fie-cărui cu bunăvoință la dispoziție cu sfatul și cu povața. Indolența și destrăbălarea vor fi considerate ca delict.

Dela învățătorime voi cere necurmat, ca să fie conștie de înalta ei chemare, ca purtătoarea făcliei de lumină intelectuală, pe baza moralului creștinesc și în spirit național, veghind cu ochi neadormiți asupra caracterului confesional în școlile conduse de ea, și ținând cont de progresele timpului realist de astăzi; fiind că „pro vita discimus”. Dar prețuind după merit fundamentul idealistic și clasicismul, cari ridică și nobilizează ființa omenească.

Dela cler și învățătorime pretind să trăiască în bună înțelegere și armonie frățească, pe baza respectului reciproc și a stimei, cu care sunt datorii unii altora după valoarea poziției ce ocupă fiecare în sfera oficiului său. În chipul acesta vor servi mai cu spor interesele obștești, și se vor prezenta ca pildă vie de bună creștere socială, vrednică de urmat, înaintea poporului, în chiar propriul lor interes.

Pretutindenea și în toate se va introduce o disciplină riguroasă pentru îndeplinirea cu punctozitate a datorinței, căreia vor avea a se supune cu toții, — după cuvântul Apostolului, — nu de frica pedepsei, ci de bună voie și din propriul indemn, căci în aceasta stă adevărata libertate personală, pentru care și purtăm răspunderea de faptele noastre.

Dela epitropiile și corporațiunile parohiale pretind cu rigoare o chivernisire strict conștientioasă și regulată a averilor bisericești, școlare și fundationale, ce li-se încredințează, ca „înmulțind talanții ce li se dau în păstrare după sf. Evanghelie, să li se poată zice și lor preste tot, și fie-cărui în parte cuvintele de laudă: „slugă bună și credincioasă, preste puține ai fost credincios, preste multe te voi pune, intră întru bucuria Domnului tău”.

Cu acestea mă recomand iubirei clerului și poporului nostru din protoprezbiteratul Agnitei, și fac totodată notificarea, că intrarea mea în tract și în parohia centrală făcându-o Joi în 20 l. c., din aceea zi voi lua personal conducerea acestora.

Prezentul cerculariu, și cu el împreună aclusul, la care se referă, onoratul oficiu parohial are datorința, după primirea lor, în proxima Duminecă a le ceti poporului în biserică, spre luare la cunoștință.

Gurariului, la 20 Aprilie 1906.

Ioachim Muntean
protoprezbiter.

NOUTĂȚI.

Din cauza sfintelor sărbători ale „Pogorării duhului sfânt” numărul proximal al foaiei noastre opare Mercuri după amiazi.

Corul mixt bisericesc va cânta la liturgie în biserica catedrală Duminecă (ziua I-a de Rosalii) la 9 ore dimineața.

Oaspe rar. Eri am primit la redacție vizita dlui *R. W. Seton Watson*, tânăr student din Scoția, care își completează studiile la Viena și a plecat în călătorie de studii prin Ungaria, pentru a cunoaște popoarele cari o locuiesc și mai ales dorințele și durerile lor. Tânărul și inteligentul domn va merge de aici la Alba-Iulia, Blaj, Arad, Timișoara, Lugoj, și apoi se va reîntoarce la Viena.

Notar public la Brașov în locul decedatului *Petru Nemeș* a fost numit judele de tribunal din Brașov, *Buday Gábor*.

Guvernor pedepsit. Guvernorul rus din Manciuria Gozehevnicov, a fost pedepsit de tribunalul militar din Petersburg cu 16 luni temniță pentru mai multe neglijențe de oficiu.

Nou atentat în Rusia. În ziua praznicului încoronării Țarului rusesc a ținut comandantul orașului Sebastopol inspecția festivă a trupelor. Cu această ocazie s'au aruncat mai multe bombe. Comandantului, cărui a fost destinată, nu is'a întâmplat nimic. Au fost omorâți însă șase soldați simplii și 11 răniți grav.

Concert în Beiuș. Despărțământul „Astrei” din Beiuș invită la concertul ce-l va da în favorul bibliotecii sale în 4 Iunie 1906 st. n. — la orele 5 d. m. în localitățile otelului la „Stăna de vale”. După concert seara la 8 urmează dans. Prețul biletelor de intrare după plac. În pauză: Călușorul și Bătuta.

Lupi în Maramurăș. În Maramurăș s'au sporit în timpul din urmă lupii în mod îngrozitor. Satele nu se mai pot apăra de ei. Autoritățile au fost silit să pună la cale o vânătoare de extirpare, pentru care s'a și dat concesiunea necesară.

Comună arsă. În decursul furtunilor din zilele trecute s'a descărcat un fulger asupra comunei Helpa din Ungaria de nord și a aprins mai multe case. Focul biciuit de furtună a cuprins comuna toată și în scurt timp a prefăcut în cenuse 200 case cu tot cuprinsul și jurul lor. Au pierit și o mulțime de vite, precum și o femeie bătrână și trei copii.

Reduta Pestei. Acest edificiu grandios destinat marilor întruniri și petreceri din capitală a ajuns în stare adevărat deplorabilă. La concursul pentru exarandare nu s'a prezentat nici un concurent. Reduta s'a discreditat înaintea publicului pestan din cauza prețurilor oribile, ce le are în tarif și așa a ajuns, că acum nimănui să nu-i mai trebuiască.

Chipiul poștașului. Un poștaș din Pesta a înmănat unui hornar o scrisoare recomandată. Acesta l-a provocat să-și ia chipiul din cap. Poștașul n'a voit, atunci hornarul i-l-a dat jos. Afacerea a ajuns la judecătorie și aceasta a decis, că e chestiune de bunăcuviință ca poștașul să-și ia chipiul din cap când intră în casa unui om. Hornarul a fost absolvat.

Frate ucigaș. Copiii unui servitor al temniței din Vaf au ajuns la pricină în jocul lor. În mijlocul gâlcevei fratele mai mare, de 11 ani, a pus mâna pe un cuțit, ce era pe masă și l-a implantat cu toată puterea în spatul fratelui său, de 8 ani. Acesta a murit în câteva minute, iar micul ucigaș a fugit de acasă.

Vapor pierit. Vaporul italian „Marco Minghetti” a plecat din Genua în 31 Martie cu peste o mie de persoane. Trebuia să sosească în New-York în 18 April. I-a pierit însă orice urmă. Probabil că l-a înghițit marea.

Concertul dat în Gherla la 27 Maiu, a reușit peste așteptare de bine. Corul condus de dl profesor preparandial *Anton Domide* a cântat bine, declamațiunile au fost primite cu aplauze, doinele populare, cântate de dl *A. Domide* tot așa. Public a fost foarte mult, chiar și din mari depărtați, Bistrița, Cluj, etc. Venitul trece peste 700 coroane. Străini nu au luat parte la concert, din motivul că nu li-s'a trimis invitare în limba lor. După concert a urmat dans. Cel mai frumos succes al petrecerii acesteia a fost, după cum ne scrie corespondentul nostru, cel moral, a fost redeseptarea sentimentului național, stâns aproape de tot la Români din Gherla. Multe doare s'au prezentat în costum național, iar în cursul petrecerii s'au cântat numai melodii românești. Corespondentul nostru mai face constatarea, că decând a venit la Gherla tânărul profesor *Domide*, cu colegii săi *Dr. Nicoară* și *Corșia*, s'au îndreptat lucrurile spre bine și în pedagogia gr. cat. română de acolo.

Trăznit. În comuna Polhora a trăznit fulgerul patru locuitori și i-a omorât.

Apă mare în Hendorf. Ni se scriu următoarele: „Vineri în 12/25 Maiu a. c. la ora 2 p. m. s'a descărcat o tempestate peste hotarul comunei Hendorf în comitatul Târnavelor, însoțită de gheață și ruptură de nori, care a durat 1½ ore. În acest interval au crescut apele de prin hotar, răpind tot ce le-a stat în cale, până și turma de bivoli, dară din norocire nu s'a înecat nici unul, ci numai câțiva purcei. Ajungând apa în comună, deși strada bisericești gr. or. e de circa 60—70 metri în lățime, a eșit și a încunjurat biserica, a rupt pământul din jurul acesteia și cel dela grădina comunală de lângă biserică, în biserică însă apa nu a intrat, apoi din jos de grădina comunală a ieșit peste drumul de țară la 1½ metri înălțime, a intrat prin curți, pivnițe și case cari au fost mai jos. Bieții oameni lamentau prin curți și și slobozau vitele de prin grajduri cari înotau alături cu lemnele ce pluteau pe apă și numai cu mare greutate le-au putut mântui prin grădini și pe după grădini. În mijlocul comunei unde se află moara, a fost și mai mare pericolul. Câte blane, butuci și alte lemne ce se aflau în curtea morii, le-a scos toate apa din curte și le-a așezat de-a lungul drumului de țară Sighisoara-Făgăraș, încât toți țărani ce veneau dela țarg din Retisdorf au trebuit să încunjure pe după grădini ca un kilometru, pentru că să poată ajunge la drumul de țară Agnita-Sighisoara. Biserica ev. luterană situată lângă moara de foc a fost plină de apă la înălțime 1½ metri, așa că toate scaunele din biserică împreună cu podelele pluteau pe apă și abia după muncă de o zi a pompierilor și a altor locuitori apa a putut fi scoasă din biserică. Dauna cea mai mare, o daună necalculabilă ce a cauzat această vărsătură de apă comunei noastre Hendorf, este în ierburii. Șesul Hărtibaciului dela Retisdorf până la Netuș în estindere de 7—8 kilometri este nimerit de tot, cu mare greutate s'a putut cosi prin noroi, iară pe alocă a nimerit cum, așa că în anul acesta cu tot timpul favorabil ce l'am avut până acum, va trebui să cumpărăm nutrețe. Ce mizerie poate aduce un astfel de neașteptat eveniment al elementelor naturii!

Uzurar ucis. În Seleuș trăia un bogătan jidan Spitz Mór, care avea cele mai spurcate porniri de uzurar. Da împrumuturi de 40—50 cor. pe cambii, pe cari le falsifică în 400—500 cor. Patru oameni astfel nedreptățiți s'au conjurat și în sara de 17 Maiu l-au ademenit în comuna vecină sub pretextul unui câștig de 30 cor., iar în drumul țării l-au omorât. Ucigașii nu-și mărturisesc fapta.

Ciuma. Vaporul „Aras” a sosit în Hamburg venind din Buenos Ayres și a adus cu sine o mulțime de cloțani, despre cari s'a constatat, că sunt bolnavi de ciumă. S'au luat măsuri ca boala să nu prindă rădăcini între oameni.

Maghiarizarea motiv de despărțire. Un anumit I. Leon s'a logodit nu de mult cu o fată frumoasă și bogată. Era funcționar de administrație și într-o bună dimineață s'a trezit cu gândul să facă o surprindere „plăcută” miresei sale. S'a maghiarizat numele și la proxima ocazie s'a prezentat miresei ca Lionyi. Aceasta însă n'a voit să-l cunoască zicând: „eu m'am logodit cu Leon, pe Lionyi nu-l cunosc.” Și toată căsătoria a rămas bețită.

Crucea dublă electro-magnetică R. B. 86,976 o recomandă dl Müller tuturor acelor, cari sufer de gicht, reumă, astmă, insomnie, durere de urechi, nevralgie, migremă, bătăie de inimă, dureri de cap, dureri de dinți, importanță, mâni și picioare reci, epilepsie, ud, oboseală, amețeli, auz rău, tremurici, influență, gâlbănare, sgârșciuri în stomac, lipsă de apetit, ischias, incuiare, sgârșciuri. Dlui Müller în Buda-pesta V., str. Vadasz 42/V. i-se scrie: Die Müller! Prin crucea dvoastră dublă electro-magnetică R. B. nr. 86,967 m'am vindecat de dureri. Te rog să-mi mai trimiți 5 cruci cu 6 cor., 1 cu 4 cor. Salutări patriotice, Francisc Vlassek la Linden-stret 621/5. Soud-Bethlehem, America-de-Nord.

Pentru catedrală.

La fondul catedralei ortodoxe române din Sibiu au mai încurs oferte benevole din comunele:

1. *Feldioara*, protopresbiteratul *Avrigului*, suma de 34 coroane 20 fileri, la care au contribuit următorii:

Gedeon Șerban, Gheorghe Mihu, Zaharie Berghia, Ioan Șandru, Ioan Miclea, Nicolae Cornea, Ioan Bozonea, Nistor Cârstea, fiecare câte 1 cor., Ioan Șerban, 3 cor., Ana Șerban, Maria Dăfin n. Șerban, Ana Dăfin, Nicolae Șerban, 87, Nicolae Roșca, Ștefan Bacilă, Gedeon Bucșa, Nicolae Silea, Nicolae Pura, Ioan Silea, 26, Maria Feriu, Ioan Miclea, 150, Nicolae Cârstea, Nicolae Silea, 152, Ioan Bunea, Ioan Cârstea, 169, fiecare câte 1 cor. mulți cu contribuiri în sumă sub una cor.

2. *Porcești*, suma de 220 cor., dela: Comuna bisericească gr. or., 100 cor., Comuna politică, 50 cor., Iordan Posa, 20 cor., Nicolae Gălea, Mihail Sătea, Toma Simon, Toma Stoisor, Nicolae Buta, Nicolae Grecu, fiecare câte 2 cor., Stoia Costein, Andrei Gălea, Nicolae Frățilă, Nicolae Contora, Ilie Buta, Ilie Contora, jun., Nicolae Grama, Vasile Filip, Toma Sarchis, Vasile Stoisor, Nicolae Stoisor, Teodor Istrate, Andrei Costein, Toma Poșă Pascu, Anamie Morar, Nicolae Denel, Vasile Costein, Ioan Dragomir, Vasile Poșă, Nicolae Simeon, Vasile Morar, Pantilimon Buta, Istrate Purece, toți proprietari, fiecare câte 1 cor., mai mulți cu contribuiri în sumă sub una coroană.

3. *Avrig*, suma de 269 coroane, la care au contribuit următorii:

Gavrilă Aleman, 20 cor., Iisie și Susana Oprenea, 40 cor., Teodor și Ana Luca, 14 cor., văduva Elena Baltă, Tanase Luca, Toma Baltă, Mihail Luculețiu, Vasile Chialdă, Petru Coțofană, Toader Coțofană, Ioan Marcu, Florea Stanciu, Iosif Cădea (din Racovița), fiecare câte 10 cor., văduva Ioana Vlad, fecioara Marina Vlad, Vasile și Marina Severin, Gheorghe și Gheorghina Gafton, văduva Maria Toader Lazeroe, fiecare câte 5 cor., Ioan și Maria Chialdă, Constantin și Ana Cotora, Atanase Raduțiu, Simeon Temesel, Gavrilă și Georgina Coțofană, fiecare câte 4 cor., Gavrilă Mihailă, 3 cor., Iacob și Ana Vintilă, Ioan și Maria Lazăroie, Vasile și Maria Bucur, Ioana Gheorghe Ranga, Mihail Berghia, Gheorghina Stanciu, Maria Muica, Demian Vintilă, fiecare câte 2 cor., Luchian Moldor, 5 cor., Ioana Sebeșan, Vasile Oancea, Dumitru Chialdă, Procopiu Berghia, Paraschiva și Mihail Floare, Toma și Salomia Suha, Ecaterina și Ana Sîma, Nicolae și Dionisia Ianos, fiecare câte 2 cor., văduva Eudohia Luculeț, 120 cor., Lazar Moldovan, Ioan Moise, Ioan Iosof, Elisaveta Berghia, Pantilimon David, văduva Ioan Lăzăroae, N. N., fiecare câte 1 cor., mai mulți cu contribuiri în sumă sub una coroană.

Pe cei răniți, vre-o 50 de persoane, i-a cercetat regele însuși în spital. Se zice că poliția din Londra ar fi atras atenția celei din Madrid, că de acolo au plecat 50 anarhiști spre Spania. Aceasta însă n'a luat măsurile de lipsă, deoarece n'a crezut că se va întâmpla vre-un atentat.

Cercetările poliției au avut rezultat. Un pazitor al ordinii publice din comuna Torrejo de Andoz a recunoscut pe atentatorul, care se numește Mateo Morales, când mergea spre gară ca să plece spre Barcelona și l-a provocat să se justifice.

Morales s'a scuzat cu o minciună.

Pazitorul l-a silit să se întoarcă în comună. Pe drum însă Morales l-a împușcat pe acesta. Poporul a prins de veste și a anunțat jandarmeriei. Morales văzându-se în pericol s'a împușcat. Cadavrul a fost transportat la Madrid. Regele a lăsat să-l fotografieze. Cele 20 mii pezete puse ca premiu pe capul atentatorului le va primi văduva pazitorului ucis.

Dela conferențele învățătoarești.

Cuvânt de deschidere,

rostit la conferența învățătoarească din cercul II, întru unită în comuna Sâmbăta de jos, la 6/19 April c., de profesorul Dr. Aurel Crăciunescu.

Onorată Conferență! Incredințându-mi-se din partea Preavenatului conzistor arhidiecezan, conducerea conferențelor învățătoarești din cercul II, protopresbiteratele Avrigului și Făgăraș, cu mare bucurie am venit în mijlocul Dvoastră dlor colegi, ca să-mi împlinesc cu plăcere datoria mea, așa, după cum îmi vor permite modestele mele puteri. Căci știm că întreaga activitate a omului numai până acolo ajunge, până unde îl ajută puterile individuale; întru plinirea conștiințioasă a datorințelor sale.

Să ne închipuim noi pe un om, pe un călător, care dela poalele unui munte înalt vrea să ajungă la culmea lui. Călătorul acesta oare nu se va pregăti el bine pentru drumul său?

Privind dela poalele muntelui spre culme el vede poate foarte puțin din calea, care duce în sus; vede eventual câte un luminis, și el deja de jos cugetă, că acolo se va odihni și va face popas, ca să-și câștige din nou puteri, pentru a se sui mai departe.

Pregătindu-se pentru suire, el își ia și un conducător, un călăuz, în a cărui conducere se încrede. A pornit pe drum; conducătorul îi arată cărările pe cari are să sue spre țintă. De multeori însă obosește și trebuie să odihnească pentru a se recrea. Acum cuvintele conducătorului sunt acelea cari îi dau de nou putere și îl îmbărbătează.

Astfel urmând sfatul călăuzului el ajunge la vârful muntelui, unde priveliștea admirabilă îi dă răsplata ostelilor drumului. Și să vedem oare nu seamănă și viața noastră cu călătoria spre vârful unui munte? Ba da! Viața noastră încă e o călătorie de aceasta, în care omul ajunge până la culme, iar altul trebuie înainte de a ajunge în vârf să se coboare.

Și oare care este conducătorul cel bun în călătoria vieții noastre? Care este mentorul nostru, pentru a ne arăta cărările, pe cari să ne suim încet și sigur la ținta vieții noastre? Eu cred că toți suntem convinși, că conștiința curată a omului e cel mai bun îndreptar în toate fazele vieții noastre, căci ea ne dă putere de viață și ea ne și arată cum avem să plinim corect datorințele noastre.

Aceasta o recunoșteau toate popoarele cele vechi, o recunosc popoarele culte ale lumii actuale și aceasta se manifestează și în acțiunile popoarelor păgâne și a celor sălbatice; căci și dănele cred, că e o viață dincolo de mormânt, unde se vor judeca și răsplăti toate faptele omului după vrednicie. Toate popoarele au în felurite forme conceptul despre conștiință, dar toate consună în aceea, că adevărul și supremul for judecătoresc pentru ori-ce om aici pe pământ e conștiința proprie a fiecăruia.

La toate popoarele, conștiința e considerată, ca ceva real existent, ca o lege morală necondiționat obligatoare pentru

mintea sănătoasă a omului, care se arată ca existentă în toate fazele vieții omenești.

Cei vechi o consideră ca o putere existentă în interiorul omului; o explică ca aplicarea unei judecăți neschimbabile și adevărate și drepte asupra noastră înșine, care judecată e împreună cu sentimente anumite, produse în noi în urma acestei judecăți. Conștiința pentru ei e o regulă de viață inviolabilă, după cum ne arată aceasta Cicero (de natura deorum libri III 35), Iuvenal (Sat. XIII 195) Tacit (annales c V 1, 6). Socrates numește conștiința și cinstea omului, pentru el ea e ceva sfânt și liber, un daimonion (δαίμωνιον) care purcede din afecte, din sentimente profunde și clare. Cicero și stoicii, zic, că e o putere morală individuală în om. Existența ei la popoarele vechi se arată prin credința lor și prin datinile lor religioase. Furiile și eroinele, Aleto Ctisifone și Megeira, apoi zeii răzbunării, Dice, Nemesis, Alastor, toate ne arată existența conștiinței. Plutarch, Pindar, Cicero, Seneca, Tacit, caracterizează clar în scrierile lor fericirea omului, care are conștiința curată, se ferește de greul blăstămului, care zace asupra omului cu conștiința neliniștită. Mai frumos și mai clasic se descriu momentele psihologice ale conștiinței în dramele clasice ale lui Sofocles și Euripides, cari arată evident răsplata morală adevărată și dreaptă, de care fiecare faptă necondiționat trebuie să aibă parte. Menander, filosof grec III a. Chr. zice: în însuși peptul nostru avem un Dzeu, aceasta este conștiința noastră.

Unii dintre filozofii vechi, nu puneau conștiința în legătură cu sentimentul religios. În L. V. în descoperirea pozitivă dumnezeiască conștiința se presupune ca ceva faptic și real existent. Cei vechi în general considerau ca sediu al conștiinței inima; Seb, cor, cordea. În T. V. se zice că inima păstrează tot ce omul a făcut (I Sam. 24. 6.) (III Imp. 2 44). Remușcările conștiinței neliniștite se arată bine în psalmii de pocăință unde se zice: „Doamne unde voi să fug dela fața ta, că de mă voi sui la cer etc. de „Iob. Ecclesiast, Înțelepciunea lui Solomon. În T. N. conștiința e în strânsă legătură, ba am putea zice, că e bazată pe descoperirea Dumnezească. În T. V. conștiința însă nu se arată atât de clar, ca în T. N. pentru că, nici legea morală acolo nu e așa ideală căci acolo se zice „ochi pentru ochi, dinte pentru dinte“. Iar în T. N. se presupune o înaltă cultivare a stării morale și a conștiinței, când se cere lăpădarea de sine și rugăciunea pentru inimizie. Isus Christos în cuvântările sale presupune conștiința ca ceva deja existent în sufletul omului și el prin cuvântările sale caută numai să o deștepte, curețe și întărească (Ioan 8, 6-a). În T. N. conștiința e mult accentuată și trezirea conștiinței înseamnă începutul mântuirii. După apostoli ea e legea scrisă în inima omului (Rom II. 15), legea spiritului (Rom 7 23). Liniștea conștiinței și armonia ei cu legea, e dovadă clară despre plinirea legii și a datorinței din partea individului (I Tim 75) (Rom 1.35), ea dă putere, aduce renume, ne face să ne încredem în Dzeu, dându-ne totdeauna bucuria sufletască. Orice abatere cu voia dela conștiință întinează pe om, și e în păcat. Moralității secolului trecut bazându-se pe sfînșii părinți susțin că conștiința după natura și chemarea ei se ține de darurile Dumnezești cari le-a primit omul.

Ceea-ce poruncește judecă, promite, răsplătește, amenință sau pedepsește; conștiința le face, după voia și rânduiala lui Dzeu, de a cărui judecată nu putem fugi nici când, căci el e atotputernic și atotdrept. Pavel zice (I Cor. 4.4.); nici însumi pe mine nu mă judec, pentru că nu știu nimic de mine, însă pentru aceasta nu m'am îndreptat și justificat, Domnul este cel ce mă judecă pe mine. Considerând originea, activitatea și scopul ei, ea aduce pe om mai aproape de Dumnezeu, încât îi arată o ordine morală mai înaltă, îl duce la o ordine superioară lumii și omului; apropie creatura de creator, arătând, că voința sa individuală omul trebuie să o aducă în armonie cu voința lui Dzeu, A-

ceasta o face omul prin plinirea corectă a legilor, folosindu-se de mintea sa. — Bonaventura numește conștiința voce a lui Dzeu, sau solul lui Dzeu în om.

Unii din teologii moralei casuistice zic că conștiința e o activitate supusă și dedusă din puterea de judecată a omului.

Iezuitul Anton de Sarossa e de părere, că activitatea conștiinței e ceva independent de voință, nu i o parte înăscută omului, ci e mai mult o judecată formată după cazurile diferite; însă la acest fel de conștiință judecata cătră bine și rău se presupune ca ceva existent.

Hutcheson definește conștiința ca judecata noastră despre raportul și proporțiunea în care stau faptele și acțiunile omului cu legea, iar Smith o numește judecata privitorului celui mai imparțial și totdeauna mai bine informat în cauză; deasemenea o consideră și ca supremul for al activității noastre. Spre sfârșitul secolului al XVIII-lea filosofi moralisti ai Francezilor nici nu se ocupă cu conceptul conștiinței, căci aceasta pentru ei nu are loc, având ei totodată ca supremul principiu al moralei iubirea de sine; iar enciclopediștii o consideră ca ceva bazat numai pe închipuire. După Holbach mustrările de conștiință sunt sentimente dure-roase, cari se produc în noi prin activitatea actuală sau viitoare a patimei, iar Helvetius le numește prevederea suferințelor fizice, cărora ne espune vina.

Din toate cele amintite până aici vedem clar, că conștiința omului se bazează pe acțiunile lui, iar aceste pe impulsul sentimentelor, dar și pe cugetare.

Prin diferite acțiuni ajunge omul la cunoștințe: iar rezultatul cunoștințelor singuraticilor indivizi produce sau naște idealul, de care cantă omul să se apropie.

Maximele, axiomele, principiile morale și de viață din copilăria indivizilor și a popoarelor dovedesc dorirea senzuală a plăcutului și ura neplăcutului. În stadiul mai înaintat apoi se bazează principiile pe judecată serioasă în a nizu spre ceea ce e folositor și a încunjură ceea-ce e dăunător.

Sentimentele simpatetice se arată mai întâi în sufletul copilului. Bunăvoință curată se arată în complăcere, în împărtășirea bucuriei și a durerii; prin aceste se înfrânge egoismul, cauza primordială a răului. Cu timpul se desvoltă și sentimentul de dreptate, iar la urmă se desvoltă răsplătirea, apoi abia recunoștința. Cu desvoltarea după etate a individului se desvoltă și voință. Întărirea voinței în bine e un moment esențial în voința indivizilor și a popoarelor. Binele fiecare om îl poate pricepe, căci se bazează pe raportul cel mai clar și natural ce există în natură. Urmarea binelui și încunjurarea răului atarnă dela voința omului. Dar mai vedem că neinfluențată de voință, ba poate și opusă voinței noastre, se arată o putere activă lucrătoare în noi. Aceasta e conștiința. Ea e în legătură cu convingerea și cunoștința noastră despre Dzeu. Ea se arată ca o lege, ca o barieră internă, asupra cărora nizuința și voința individului nu are nici o putere. E un deșteptător al sentimentului independenței noastre și există ca o putere deja înainte de aparițiunea faptei. (Va urma).

Pentru catedrală.

La fondul catedralei ortodoxe române din Sibiu au mai încurs oferte benevole din comunele:

1. Berința, protopresbiteratul Cetatea de peatră, suma de 41 coroane, la care au contribuit următorii:

Ana Gheție n. Pop, capelanită, 3 cor., Iuliana Pop n. Vaida, preoteasă văduvă, 2 cor., Andrei Gheție, Coțofan Gavrilă, cantor, Roman Gheorghe, Pop Vasile, episcop, Ungur Ioan, primar, Fărcaș Iacob, Moșuț Gheorghe, Petrule Ioan, Coțofan Ștefan, Fărcaș Ștefan a Alexi, Pitic Gavril, criznic, Ungur Vasiliu, episcop II. Moșuț Ioan a Feroiu, Fărcaș Ilie, Fărcaș Ioan a Alexi, Pop Petre a Luchi, Fărcaș Tănăsie, Coaci Ioan a Nechiti, Pop Ștefan I. Andrei, Cosma Gavrilă și Paladie, fiecare câte 1 cor., mai mulți cu contribuiri în sumă sub una coroană.

2. Din comuna Cenade, protopresbiteratul Merceurea, suma de 182 cor. 80 fileri, la care au contribuit următorii:

Oprea P. Popa, 20 cor., Ioan Iosof, 15 cor., Bucur Lupescu, 5 cor., Popa Vasile, 2 cor., Ilie Popa, 3 cor., Nicolae Ittu, 5 cor., Nocian Vasile, 1 cor., Ioan Manovicu, 5 cor., Alexandru Nistor, 1 cor., Dobolyi Kemény, 2 cor., Ilie Barbu, 2 cor., Ilie Olariu, 1 cor., Aurel Todorescu, 1 cor., Paraschiva Moldovan, 2 cor., Dumitru Turcu, 2 cor., Izidor Mihaiu, invăț., 1 cor., Iustina Mihaiu, 1 cor., Ioan St. Hertă, 10 cor., mai mulți cu contribuiri în sumă sub una coroană.

NOUȚĂȚI.

Rusalile în Sibiu. În ziua primă de Rusalii liturgia a fost oficiată de I. P. S. Sa arhiepiscopul și metropolitul Ioan Metianu, asistat de Preacuvioșii Lor Dr. Ilarion Pușcariu, arhimandrit, vicar arhiepiscopesc și Dr. Eusebiu R. Roșca, protosinel, director seminarial, de protopresbiterii Ioan Papiu, Nicolae Ivan, Pavel Boldea și ieromonahul Dr. E. Cristea, apoi de diaconii Demetriu Câmpian și Vasile Stan. A cântat corul mixt, condus de dl Tim. Popoviciu. Biserica plină de credincioși.

Liga culturală din București a fost recunoscută din partea corpurilor legiuitoare române de persoană morală și juridică.

† **Florian Porcius**, distinsul botanist și membru al Academiei Române a răposat Mercuri în 30 Maiu în Rodnaveche în frumoasa vârstă de 90 ani. Vrednicul moșneag și-a câștigat frumoase merite pe terenul științei și a culturii naționale. A fost decorat de Maiestatea Sa cu coroana de fer cl. III. și titlul de cavaler, iar în știință multe plante și-au însușit ca atribut numele lui. Districtul Năsăudului deplânge în el un aprig luptător pentru drepturile grănițelor. Odihnească în pace.

Dela comitat. Vineri, 8 Iunie n. la orele 3 d. a. ține sedință lunară comisiunea administrativă a comitatului Sibiu, și subcomisiunile sale, în sala mică a casei comitatense.

Himen. Eri, Marți, la orele 7 seara s'a celebrat cununia religioasă a dlui Dr. Aurel Crăciunescu, profesor seminarial în Sibiu, cu dsoara Livia Leményi, fca dlui Dr. Liviu de Leményi, în biserica catedrală din loc. A fost prima căsătorie legată în fața altarului acestei nouă biserici. Actul cununiei l'a săvârșit P. C. Sa, dl protosinel și director seminarial Dr. Eusebiu R. Roșca, în fața unui public numărös.

Regina Vilhelmina — luterană. Foile holandeze scriu, că regina Vilhelmina vrea să treacă dela confesiunea calvină la cea luterană. Motivul nu se știe. Ea cercetează regulat biserica luterană.

† **Preotul Toma Bărsan**, paroh în Dârstele Brașovului, a încetat din viață, împărtășit cu Sf. Taine, în noaptea de Joi spre Vineri (18—19 Maiu v.) în etate de 83 ani împliniți și în anul al 56-lea al preoției sale. Rămășițele pământești ale repositului au fost așezate spre vecinică odihnă în cimitirul Bisericii Sf. Treimi din Dârste, Duminecă în 21 Maiu v. (prima zi de Rusalii) la orele 2 1/2 p. m. Peresatul, model de preot, îl deplânge Văduva preoteasă Maria Bărsan n. Meșotă, preotul Ioan și Maria Broșu, ca ginere și fca, Andrei și Catinca Bărsan, fiu și noră, Văduva Ana Popovici n. Bărsan, ca soră, și număröase alte rudeni, precum și poporul întreg pe care l-a păstörat cu tact și cu pricepere. Odihnească în pace!

Aviz. Probele la „Reuniunea română de muzică din Sibiu“ se vor reîncepe, Vineri în 8 Iunie st. n. la cari sunt rugați să participe toți membrii activi, și cei concediați.

Dar pentru catedrală. Din incidentul sfînșirii catedralei noastre a mai donat și on. doamnă Alex. Candiano-Popescu, văduva viteazului general dela București, o frumoasă iconiță, lucrată de mâna proprie. Iconița reprezintă hramul bisericii, sf. Treime. Este bătută în aramă galbină, numai fața este pictată. Fie ca rugăciunile celor ce se vor închină acestei icoane să exopereze dela Cel de sus realizarea gândurilor curate ale donatoarei, căreia îi mulțămim pentru acest dar și pe această cale.

Congregația comit. Sibiu. Astăzi, Mercuri s'a ținut congregație în Sibiu. Intre obiectele mai însemnate a fost pusă la ordinea zilei și alegerea de pretor la Săliște. Românii au reclamat postul pe seama lor. Sașii însă au refuzat împlinirea acestei juste dorințe. În urmare clubul comitatens român s'a mărșăluit la facerea unei declarațiuni de protestare în contra mașterei trătări de care sunt învredniciți în comitatul în care ei formează majoritatea și n'au luat parte la alegere. Punctul lor de vedere a fost expus cu temei și cu bună argumentare din partea dlui asesor conzistorial *Nicolae Ivan*. A fost ales sasul *Glockner*. Despre celelalte vom raporta în numărul viitor.

Ioan Popa, avocat, în vârstă de 68 ani, după lungi și grele suferințe a încetat din viață la 23 Maiu (5 Iunie) ora 12 m. în casele sale proprii din strada Pintenului nr. 19 în Sibiu. Înmușcămintea se va face Joi, 25 Maiu (7 Iunie) la ora 3 p. m., în cimiterul gr. or. din Poarta Turnului.

Statua lui Jókai. Senatul capitalei a dat concesiunea să se ridice în Budapesta o statuă marelui scriitor ungar M. Jókai.

Aruncare iertată. Cu ocazia jubileului de 40 ani de domnie a regelui Carol, ministrul de finanțe al României a înaintat parlamentului un proiect de lege prin care se iartă un sfert din datoria țăranilor pentru cucuruzul și nutrețul primit dela stat. Acest sfert face aproape opt milioane lei.

Congresul socialiștilor. În sărbătorile Rusaliilor social-democrații din Ungaria au ținut congres în Budapesta. A durat trei zile. S'a luat hotărâre de a se face toate pregătirile, ca în cazul dacă guvernul nu va prezenta în curând proiect de lege despre *votul universal*, egal și cu votare secretă să se decreteze pe întreaga linie *greva generală*.

Pedeapsa de moarte a fost stearsă în Rusia, prin concludere din partea conziliului de ministri, la propunerea ministrului de justiție. Ideea de altmădată a fost sulevată în una din ședințele dumei (parlamentul rusesc) și guvernul s'a supus numai unei dorințe generale, care a primit exprimare în sfatul țării.

Petrecere în Cluj-Mănăstur. Tinerimea română din Cluj-Mănăstur împreună cu corul bisericii din Cluj, aranjează petrecere împreună cu producțiune teatrală la 10 Iunie n. a. c. în promenadă (Lövölde) sub conducerea învățătorului Teodor F. Negruț. Începutul la 4 oare d. u. Oferte benevoale în folosul școlii și al corului se primesc cu mulțumită.

Concert în Lugoj. Reuniunea română de cântări și muzică din Lugoj aranjează un Concert popular Sâmbătă la 27 Mai (9 Iunie) 1906 sub conducerea dlui dirigent Ioan Vidu în Pavilionul Otetului „Concordia”. După concert urmează petrecere cu dans. Începutul concertului seara la orele 8 1/2. Concertul va avea loc și la caz de timp ploios.

Soarte tristă. În comuna Berchiș s'a dus văduva judeului, mort de curând, la mormântul lui să se roage. S'a pornit o furtună care a surprins-o la mormânt. Un fulger a lovit-o și a omorât-o pe loc. Au rămas opt orfani.

Conscripția capitalei. Ultima conscriere a dat rezultate nemulțumitoare. La conscrierea din 1900 avuse capitala 730 mii locuitori. Se aștepta deci cu drept ca acum să fie barem 850 mii, dar nu s'a aflat nici 800 mii complet. Proportia creșterii e regresivă. Din an în an tot mai puțin. Cauza e mortalitatea prea mare.

Din comuna Hundrubechin, pe Hărtibaci, ni se scrie, că în Sâmbăta sfinților Părinți, femeia *Ana*, soția lui *Ieronim Lang*, a fost lovită de fulger tocmai când înținea în podul casei rufe spălate. Fulgerul s'a descărcat în acoperișul casei și atingând femeia, aceasta a rămas moartă la moment. Fulgerul a mers apoi în jos, pe zidul din fruntea casei, și a spart toate geamurile dela ferestri, găurind apoi zidul a ajuns în pivniță. În casă erau două bătrâne, cari erau să se îneca de fumul de prin casă, dar eșind iute afară, au scăpat cu viață. Tot atunci fulgerul a lovit și în casa vecinului, cu numele Dumitru

Coman, în care a făcut mari stricăciuni, a spart ferestrele și icoanele din casă, a zdrobit orologiul de părete și apoi a intrat în pământ prin pridimentul casei. În casa aceasta încă se aflau oameni mai mulți, dar au scăpat nevătămați. Spaima a fost mare în comuna întregă. După răposata *Ana Lang* au rămas trei copii.

La fondul de 20 fileri al „Reuniunii sodalilor români din Sibiu” pentru cumpărarea unei case cu hală de vânzare, drept răscumpărare a felițităților în scris, logodișilor Victor Tordășianu și Eugenia Iovescu, au mai dăruit: Petru Moga, m. franzelar, Eremie Purece, m. Lăcătuș, Ioan Desko, propr. de trăsuri, Ioan Roman, m. friseur, fiecare câte 50 fileri; Ioan Pinciu, tipograf, Zaharie Aron, m. cismar, Vasile Ban, m. cismar, Nicolae Nedelcu, copier de case, Pamfilie Crișan, sodal lăcătuș, fiecare câte 40 fileri; Gheorghe Limpede, sodal cismar, Mihail Sinu, m. croitor, Nicolae Stoica, tipograf, Laurențiu Boldor, sodal măsar, Nicolae Roșca, Vasile Maniu, tipograf, Antonie Balomiri, sodal pantofar, Petru Talmăcian, portărelul Reun. rom. de înmorm., fiecare câte 20 fileri, Total 5 cor. 60 fileri.

Orcan. În Germania în ținutul Munchenului a pustiit în zilele trecute un orcan turbat, care a scos pomi din rădăcini, a dărâmat case și turnurile bisericilor. A ținut numai cinci minute.

Nălucă împușcată. Andrei Cirip, un țăran dintr-o comună de lângă Debrețin a plecat la America. Nevasta rămasă acasă a dat în dragoste cu faurul satului. Dar nu se puteau întâlni de ochii lumii. Atunci femeia a lăsat vestea că bărbatul i-a murit, iar unii oameni au și văzut spiritul lui venind noaptea acasă ca o nălucă albă. Într-una din sările trecute a sosit însă în sat bărbatul și a auzit de povestea cu nălucă. Nu s'a dus acasă, ci s'a pus la pândă și când s'a ivit nălucă a scos revolverul și a tras câteva focuri. Nălucă era faurul care a rămas mort pe loc. Femeia a fost imediat în clar cu situația și până să se liniștească poporul adunat la poartă ea a pierit. Dimineața au aflat-o spânzurată în podul șurii.

AMVONUL.

Cuvântare funebrelă

rostită de ieromonahul Dr. Elie Miron Cristea, asesor conzistorial, la înmușcămintea parohială Ioan Vințelieri, din Ocna-de-sus, în 23 Martie 1906.

Jalnici ascultători!

„Păstor, cel bun sufletul său și-l pune pentru oi. Evang. Ioan X. v. 11.

Din zilele trecute început-a soarele a se urca cu pași repezi tot mai sus pe scara înălțimilor sale și a răspândi de acolo lumină și căldură tot mai simțită și mai puternică, reînviind întreagă firea și deșteptând până și în cel din urmă fricel de iarbă viață nouă.

Razele-i zimbitoare și calde au intrat nu numai în odăile reci și înguste, ci și în sufletele tuturor, chemându-i afară la câmp ca să înceapă o nouă postată de muncă în viața ce ne-a hărăzit-o Cel de sus pe acest pământ; au străbătut și în chiliile închise ale cântărilor noastre, invitându-ne a eși mai des la larg, la liber, în mijlocul cunoscuților și prietenilor nostri din jur, dela sate unde fruntea noastră adeseori încrețită și întunecată de năczurile slujbei grele se înseamnă de dragostea, cu care suntem primiți și îmbrățișați pretutindenea.

Mulți ardeam — parecă — de dorul și așteptam cu nerăbdare binevenitul prilej de a veni și în acest orașel al Ocnelor-sărate și de a cerceta — ca de multeori înainte — casa vecinului iubitor de oaspeți a părintelui Vințelieri, de care pe mulți ne leagă plăcute și scumpe amintiri.

Ne leagă pe unii dragostea de fii și nepoți recunoscători, pe alții cele mai curate simțăminte de prietenie sinceră și nefățurată, ce totdeauna ne-a arătat-o, pe alții respectul, stima și recunoștința ce o datorim unuia din cei mai aleși fruntași ai orașului acestuia ai bisericii și neamului din aceste părți.

Și astăzi... în loc să-l aflăm întipinându-ne vesel și voinic la pragul casei sale și primindu-ne acolo cu fața-i vecinic zimbitoare, — în loc de a-l vedea, precum eram obicinuiți — pururea isteț și gata de a ne sluji tuturor, numai ca să ne simțim la el cât se poate de bine, — în loc să-l

aflăm și pe el atins de raza încălzitoare a vieții de primăvară: iată-l găsim spre cea mai mare durere a sufletului nostru mut, rece, neînsuflețit și lipsit de viață, icuit în sinul strâmt al sicriului închis.

Zimbetul feței sale a dispărut, glasul gurei sale, care nu cunoștea răutate, s'a stâns, casa-i ospitală în care toți eram ca la noi acasă a devenit deodată goală și pustie.

Stearjarul mei alaltăieri încă viu și puternic, dela care cu toții așteptam să mai înfrunte multe furtune și primejdii, dela care așteptam încă multe roade spre binele bisericii și a neamului și să adăpostească sub umbra sa răcoritoare încă mulți muncitori dogoriți și istoviți de năduful și greul vieții; iată-l deodată fără de veste, doborât de săcurea nemiloasă a morții neîndurate.

Căderea acestui stearj încă vânos a produs o zguduire puternică în sufletul tuturor căți l-am cunoscut, căci preotul V. n'a fost numai un părinte bun al familiei sale restrânse, ci un părinte vrednic al familiei sale celei mari, a poporului păstorit de el.

Părintele Ioan V. a văzut pentru întâia dată lumina zilei în anotimpul cel mai plin de faimă al primăverii, scăldat de lacrimile de bucurie ale iubitorilor săi părinți, precum și acuma în curând va trece preste pragul acestei vieți trecătoare, adiat de același aer primăvăratei plin de jalea întristatei sale turme, și din glasul duos al clopotelor tânguitoare, cari nu-l vor mai aștepta la noua slujbă, și stropit cu lacrimile fierbinți ale fiilor și nepoților, și rușeniilor cernite de durere, — cari îi încunjoară trupul incremenit de răceală.

S'a născut la 30 Maiu 1845 în satul Cărcede, din comitatul Turda-Arieș. În toată regretatei resmirite dela anii 1848—49 părinții lui, — țăranii săraci — luându și în brațe și strângându și la pept ce aveau mai scump, întreaga lor bogăție, pe 2 copilași — pe Ioan atunci de 4 ani și pe Ana atunci de 2 ani — mai târziu mama asesorului nostru conzistorial *Lazar Tritean*, au fugit cu ei de frica compatrioților noștri Maghiari, cari s'au resculat ca și Românii — spre a eluța o soartă mai bună popoarelor lor, trezite de astădată nu de bucinul cu glas demol al ingerului păcii, ci de fanfara războinică a cântăreților naționali, cari le împinteau cu maxima, pe care cei ce cărmuiesc soarta popoarelor — cu durere fie zis — atât de des îi silesc să o repete.

„Când dreptul tău cu bine nu-l poți scoate, lăsa-l mână, armați dă dreptate”.

Mama răposatului, care numai înainte cu 7 ani a murit aici în Ocna, a fost o femeie harnică și vrednică, o femeie c'o voință de fier și de o energie bărbătească rară. Din indemnul ei propriu și-a dus pe copilul ei Ioan, care-i era mai drag decât lumina ochilor, la școalele cele mari și românești dela Blaj, unde, auzi-să ea, că se crește fii atât de vrednici pentru neamul nostru. Deși erau țăranii săraci, ea totuși nu s'a spărit de cheltuelile mari, împreunate cu câștigarea de învățătură. Nețărnută de dragoste de mamă, a biruit toate greutățile și piedecile, căci era îndemnată de dorul ferbinte de ași vedea fiul ei mai ales decât alții, devenind fii cât mai folositori neamului și bisericii sale.

De aci înainte zilnic puteai vedea pe *lelița Maria*,... mergând și întorcând cu șustarul plin de lapte drumul dintre Feldioara și învecinatul orașel Mureșuioara adunând pentru lapte bănișori, pe cari cu 7 aște îi legă în cornul năframei sale, legată și aceasta de cetoarea cămășei și așezată în sinul ei cald de mamă, ca astfel — cruțându-i să îi trimeată sau să-i ducă ea în sași odorului ei dela Blaj.

Nu odată, ci de multe-ori puteai întâlni pe *lelița Marie*, cu inima plină de bucuria, pe care numai mama o poate simți când își revele fiii, urcând dealurile și colinele și coborând prin văile dintre Mureș și Târnavă mică, cu bățul amănă și cu desăgii pe umăr, și ducând fiului hani, merinde și haine laute, ca astfel fără griji să poată în tihnă învăța „carte”, din care mai târziu și poporul său să aibă parte”.

Părinteștile ei povești, date fiului, de câteori se despărțiau la marginea Blajului,

n'au fost fără de folos, căci fiul Ioan sporește zilnic în învățătură și are purtare bună.

Isprăvind gimnaziul cu succes bun, inima lui blândă l'a tras spre cariera preoțească, bine știind, că la noi nu este slujbă în care să poți lucra mai cu credință și mai cu ispravă pentru binele și ridicarea poporului român, ca și cea de preot. Intrat în seminarul teologic dela Sibiu al Marelui Andrei, însușirile lui de căpetenie iubirea și răbdarea-i creștinească, s'au desăvârșit tot mai mult sub înriurirea binefăcătoare a învățăturilor evanghelice, încât l'au împodobit pe tinărul Ioan cu virtuțile unuia din cei mai aleși preoți. În vara anului 1870 a terminat cursurile teologice.

Marele nostru arhieru Andrei, care în zelul său pastoral fără păreche n'a lipsit de ajutorul său moral și material pe nici unul din tinerii cărturari mai buni de pe atunci, fie clerici sau mireni — a descoperit cu ochiul său drept și ager și pozoaba sufletească a tinărului cleric Ioan, carele — încă teolog fiind — și-a câștigat iubirea poporului și a fruntașilor din acest orașel. Aceștia la recomandarea fericitului metropolit l'au și ales îndată după absolvirea cursurilor teologice de paroh al lor. Tinărul cleric Ioan ardea de dorul de a primi din mână binecuvântată a marelui Andrei patrafirul sfințit, simbolul păstoririi, ca fără zăbavă să poată și el munci în via Dlui, îndemnat de pilele frumoase ale bătrânilor noștri preoți cu mai puțină carte, dar cu mai mult duh apostolic, având de țință a vieții lor câștigarea iubirii poporului încredințat. Deviza lui era: „*Fericit preotul încunajat de aureola dragostei nemărginite a turmei sale*”.

După alegere și întărire s'a căsătorit cu fica fruntașului paroh de aici și asesor conzistorial *Ioan Henteș*, încât la 1 Octombrie 1870 și-a putut ocupa oficiul parohial.

(Va urma).

Cărți și reviste.

Un nou soi de mapă a Ungariei. Dl. Dr. *Frideric Schuller*, profesor la liceul săsesc din Sibiu a scos în tipar o mapă foarte originală a patriei noastre cuprinzând toate momentele, ce se cer dela o mapă bună: ape, munți, orașe, sate, comitate etc. Considerând faptul, că învățământul geografic nu-l poți predă afară de comuna în care se află școala, și de înprejurimea ei în mod deplin intuitiv: elevii de multeori își formează noțiuni confuze și neclare despre cele predate din geografie. Dl. S. a cercat a înlocui încâtva imposibilitatea intuițiunii imediate, compunând o mapă, din atâtea părțile, câte comitate sunt în Ungaria. Aceste părțile brodate una lângă alta, ca nește bucăți de mozaic, compun țara întreagă. Astfel elevii pot mai ușor să-și formeze idei clare despre comitate, despre forma, mărimea lor, fie și despre nenaturalitatea împărțirii lor forțate, etc. În dosul acestor părțile (comitate) sunt notate momentele cele mai însemnate cari trebuie să le știm din acel comitat: date statistice, geografice, istorice, uneori și date privitoare la industrie și comerț. Aceste date și-le poate compune și completa fiecare învățător cu specială considerare și la poporul român și la instituțiunile lor culturale etc. Dl. S. a avut în vedere în deosebi pe poporul său săsesc. La mapă este adăușă și o tablă neagră, împărțită în quadrate, pe cari se pot face deprinderi în desemnarea părților singurate, sau a mapei întregi.

Mapa aceasta este aprobată din partea ministrului cultelor, sub nr. 26671/906 deci poate fi folosită în toate școalele din țară. O apreciază bine, și o recomandă și „*Országos középiskolai tanáregyesületi közlöny*”, ca pe un mijloc de învățământ, ce se poate utiliza cu succes.

Atragem și noi atențiunea dascălimei noastre asupra ei și în deosebi a comisarilor dela conferențele învățătoresci, cari la întrunirile proxime ar putea o arăta învățătorilor dela școalele noastre.

Costă 5 cor. 50 fl. și se poate procura și prin Librăria arhidiecezană.

Peca.

Nr. 4695 1906 Epitr.

[110] 1-2

Publicare de licitațiune.

Comitetul parohial gr. orient. din Cușma, protopresbiteratul Bistrița, dă în întreprindere pe calea licitațiunii publice minuenze edificarea școlii gr. or. de aici. Licitatiunea va avea loc *Duminecă în 11/24 Iunie 1906* la 2 ore p. m. în școala veche gr. or. din Cușma.

Preliminarul de spese aprobat de Prea. venerabilul Conzistor arhidiecezan la 4 Aug. 1905 sub Nr. 7340 scol. precum și condițiunile de licitare se pot vedea la oficiul parohial. Prețul strigării este de 5195 cor. 54 fil. Doritorii de a întreprinde acest lucru, trebuie să dovedească, că au licență pentru astfel de întreprinderi și să depună un vadiu de 10%, în bani gata sau hârtii de valoare, cari rămân în cassa bisericii până după colaudare. Cușma, la 18 Sept. 1905.

Pentru comitetul parohial gr. or.:

Alexandru Popoviciu
paroh gr. or.

Nr. 578 1905.

Văzut!

Simion Monda
protopresbiter.

[111] 1-2

Publicare de licitațiune.

Comuna bisericească gr. or. rom. din Făgăraș va da în 17 Iunie a. c. st. n. la 11 ore a. m. prin licitațiune publică minuenză în întreprindere edificarea respective adap. tarea școlii, după planul și preliminarul de spese, aprobat de Ven. Conzistor arhidiecezan la 13 Maiu a. c. nr. 4362 Epitr. din 1906.

Oferte în scris se primesc până la începerea licitațiunii, la oficiul parohial gr. or. în Făgăraș.

Prețul strigării: 8474 cor. 56 fil.

Vadiul 5% dela prețul strigării.

Planul și preliminarul de spese, cum și condițiunile de licitare se pot vedea la epitropia gr. ort. română în Făgăraș.

Făgăraș, 18/31 Maiu 1906.

Dr. Ioan Turcu
prezidentul comitetului.

Ioan Berescu
notarul comitetului.

Văzut!

Nicolae Borza
protopresbiter.

263 1906 szám.

[108] 1-1

Árverési hirdmény.

Alólirott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §. értelmében ezennel köz. hirre teszi, hogy a gyulafehérvári kir. járás. bírósági 905. V. 963 számú végzése által Dr. L. Leményi ügyvéd által képvis. "Brádetul", orlati tak. pénztár végrehajtó javára Mutu János és társai ellen 190 K. tőke, ennek 1905 év január hó 11. napjától számított 6% kamatai és egyéb törvényes járulékaik követe. lés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 730 K. ra be. csült Mutu Jánosnál: széna, szekerek, szalma, buzaból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladotnak.

Mely árverésnek a V. 578 1906. sz. kiküldést rendelő végzés folytán helyszinén vagyis Kutfalván alperes lakásán leendő esz. közlésére 1906-ik év június hó 12 ik napjának délelőtt 9 órája határidőül kitűzetik és ahöz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzés. sel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is eladotni fognak.

Felhivatnak mindazok, kik az árvere. zendő ingóságok vételárából a végrehajtó követe. lés megelőző kielégítéshez tartanak jogot, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alólirt kiküldöttnek vagy írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni, mivel különben joguk nem fog tekintetbe vétetni.

A törvényes határidő ezen hirdmény. nek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik.

Az elárverezendő ingóságok vételára 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Gyulafehérvárt, 1906-ik év május hó 27. napján.

German
kir. bírósági végrehajtó

Dr. Petru Șpan:

Idei pregătitoare în pedagogie Cor. 3-
Treptele formale ale învăț. mântului (Ediția a doua) " 1-60

Povesti pentru anul prim șco. lar (lecțiuni după treptele for. male) ediția II. " 2-
Carte de cetire a II-a " —50

Noul Abecdar " —40

Căluza noului Abecdar " —20

Dr. Daniil P. Barcianu. Viața și activitatea lui " —50

Se pot procura de la

Librăria arhidiecezană.

Publicațiune.

Prin aceasta se aduce la cunoștință publică, că „Tovărășia agricolă din Săliște” în adunarea generală din 19 Aprilie 1906 a decis disolvarea acestei tovărășii, iar de licidator a designat pe viceprezidentul Nicolae Hențiu. Sunt provocați deci toți creditorii tovărășiei, ca să-și însinue eventualele pretenziuni la licidatorul amintit în timp de 6 luni dela publicarea a treia a acestei publicațiuni în foaia oficioasă.

Publicațiunea aceasta va apărea de trei ori în foaia oficioasă „Budapesti Közlöny” și în „Telegraful Român”.

Săliște, la 16 Maiu 1906.

Direcțiunea tovărășiei agricole

Nicolae Hențiu
viceprezident.

Nr. 190 1906 prot.

[107] 2-3

Edict de licitațiune.

Adaptarea și mărirea bisericii din Racoșul-inferior se va da în întreprindere pe cale de licitațiune publică minuenză în ziua de 28 Maiu (10 Iunie) 10 ore a. m. la fața locului Alsó-Rákös.

Prețul de strigare e 2469 cor. 30 fil. Comitetul își rezervă dreptul a alege după plac dintre concurenți.

Planul și preliminarul de spese până la ziua licitațiunii se pot vedea la oficiul parohial în Mátéfalva.

Din ședința comitetului parohial ținut la 7/20 Maiu a. c.

Racoșul-inf. (Alsó-Rákös), în 9/22 Maiu 1906.

Moise Nicolau
notar.

Ioan Brotea
paroh gr. or.

Văzut!

Dimitrie Moldovan
protopresbiter, adm.

Nu numai cetit

dar și probat trebuie
săpunul din lapte de crin
— **Steckenpferd** —

dovedit de bun, medicinal, de Berg. manu & Co., Drezda și Teschen a/E (mai nainte săpun din lapte de crin al lui Bergmann, marca 2 băieși), dacă dorește oarecine să aibă o teint alb și liber de pistrii cum și o culoare delicată a feții.

Se află de vânzare cu 80 fil. în Sibiu la farmacia „la urs” (piața mică), farmacia E. Rummel, str. turnului, C. Müller, piața mare, drogeria Carl Morscher, str. cisanădiei, I. B. Misselbacher sen., piața mare, G. Meltzer str. cisanădiei și gusteriții, piața mică prima fabrică transilv. de luminări de stearin (str. cisanădiei), 82 8-52 Carol Arz (str. cisanădiei), cum și în Sighișoara la farmacistul W. Lingner, I. B. Misselbacher.

Băile vindecătoare din Vâlcele (Előpatak)

au efect deosebit contra suferințelor de stomac, rinichi, urină, boale de mitră, de ficat și splină, soldină, reumatism, constipații, cum și boale ce se desvoltă din nervositate. — Cura de beut cu renumita apă vindecătoare din Előpatak, ce trebuie să se urmeze, după avizul medicului, împreună cu mijloacele corăspunzătoare ce se pot găsi aici (băi calde și reci, tratament hidroterapeutic, gimnastică șvedeză, traiu dietic), produc un rezultat extraordinar de favorabil. Sezonul băilor: dela 15 Maiu până la 15 Septemvrie. Stațiunea căii ferate Földvár și Seps Szent-György cu comunicație de trăsuri permanentă și efină. Locuințe elegante și întreținere efină. La începutul și sfârșitul sezonului (dela 15 Maiu până la 15 Iunie și dela 20 August până la 15 Septemvrie) se plătește numai jumătate taxa pentru cură și muzică, iar locuințele cu 50% și întreținerea cu mult mai efină. **Apă minerală de Előpatak**, care ocupă primul loc între apele minerale cu acid carbonic, alcooloid de fer, se poate folosi și ca leac de casă și se bucură de mare trecere atât curată cât și cu vin amestecată ca beutură răcoritoare. Se vinde anual, în țară și străinătate, peste un milion de sticle. Locul de trimiter: Előpatak, se poate comanda însă în cele mai multe orașe și prăvălii mari. La cerere se trimite prospecte din partea Direcțiunii. [109] 1-4

Biblioteca societății „Steaua”.

— Fiecare număr 15 fileri. —

Nr. 1. Din Țara Basarabilor, de G. Coșbuc, un resumat al istoriei noastre naționale dela colonizarea Dacilor până la războiul pentru neamănare din 1877—78

Nr. 2. Folioasele învățaturii, de P. Dulfu, o descriere a stării de azi a sâtenilor nostri în asămănare cu a celor de prin țările apusene și mijloacele de îndreptare.

Nr. 3. Minunea vieții și cheia lumii, de Th. D. Speranția, o povestire morală și instructivă.

Nr. 4. Grădina de legume, de Ioan Hășeganu, un tratat de grădinărie.

Nr. 5. Medicul poporului, partea I, de Dr. I. Felix, povește practice de igienă.

Nr. 6. Avem cu ce să ne mândrim, de T. Duțescu Duțu, spicuri din istoria și literatură națională, cu indemnuri pentru sâteni la învățatură.

Nr. 7. Medicul poporului, partea II, de Dr. I. Felix, povește pentru păstrarea sănătății.

Nr. 8. Biserica ortodoxă română, de I. Michălescu și Victor Puiu, explicațiuni asupra slujbei bisericești și a picturilor murale din biserică.

Nr. 9. Ștefan-cel-Mare, de Alex. Lăpădatu, povestire populară asupra faptelor și războaielor purtate de marele Domn al Moldovei.

Nr. 10. Ce se poate învăța dela un drum lung, de Dr. I. Simionescu, povestiri însoțite cu exemple din viața practică a sâtenilor din țări străine, spre a folosi ca pilde de urmat și sâtenilor nostri.

Nr. 11. Comoara Dorobanțului.

Se pot procura dela

Librăria arhidiecezană.**Preț redus!**

Țara noastră, descrierea părții Ardealului spre meazăzi și Valea Murășului, de Silvestru Moldovan, se vinde cu prețul redus de 1 cor (în loc 2 cor.), plus porto 20 fil., la **Librăria arhidiecezană din Sibiu** (Nagyszeben).

Sboar'al nopții negru flutur...

de M. Eminescu. — Romanță pentru voce și pian de A. Bena. Prețul cor. 1.50, porto 10 fil. Se capătă la **Librăria arhid.**

Sezonul de primăvară și vară 1906.**STOFE de BRÜNN VERITABILE**

Un coupon în lungime de 3.10 m, suficient pentru un costum de domni complet (sacou, nădragi și vestă), costă numai 7, 8, 10 cor. din lână de oaie bună; 12 și 14 cor. din lână mai bună; 16 și 18 cor. din lână fină; 21 cor. din cea mai fină lână de oaie veritabilă.

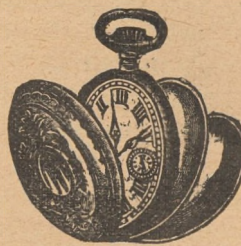
Caponul pentru un costum de salon negru cu 20 cor., cum și stoffe pentru pardesii, loden pentru turiști, camgarnuri de mătase etc. furnizează cu prețurile fabricii depozitul de fabrică de postav

SIEGEL-IMHOF in BRÜNN.

Mustre gratis și franco. — Trimiterea stoffei conform mustrei se garantează. Avantagiile, ce se obțin prin comandarea stoffelor direct dela firma de mai sus, sunt considerabile.

Important pentru fiecare!

Vânzare totală! Cu preț uimitor de efin, cu numai 2.95 se poate comanda o admirabilă garnitură constând din următoarele patru prețuri de valoare:

Important pentru fiecare!

- 1 Orologiu de buzunar anker remont. (la dorință argintit) cu capac frumos gravat, mers regulat, garanție pe trei ani și cu cutie.
- 1 lanț panterat elegant, de goldin sau nichel, sistem parisian.
- 1 ac de cravată de goldin cu imitații de briliant.
- 1 păr. bumbi de manșete, marcă „garanță”.
- 1 garnitură bumbi de cămașă și guler de goldin, constând din 5 bucăți.
- 1 păr. cercei de argint veritabil, provăzute cu sigil oficios. (78) 8—15
- 1 inel de goldin cu peatră elegantă.
- 1 oglindută de buzunar în cutie.

Aceste patru prețuri de valoare și lux împreună cu orologiul se trimit pentru numai 2.95 cu ramburs, ori după primirea banilor, de firma:

BRÜDER HURVIZ

Exporthaus Krakau, Krakowska 26.

Ce nu convine se primește înapoi în timp de 8 zile și se retrimite banii, astfel că cumpărătorul e scutit de orice risic.

Cataloge bogat ilustrate cu tot felul de juvaerice gratis și franco.

Zacharia Boiu**Frunze de laur**

Poesii eroice din anii 1877—1878

Publicate de . . .
Ioan Baptist Boiu.

Prețul 50 fileri plus porto postal.

Librăria arhidiecezană.

Prin **Librăria arhidiecezană** se pot procura diferite

ornate bisericești

Mustre și specificarea prețului gratis și franco.

Dela **Librăria arhidiecezană din Sibiu** (Nagyszeben) se pot procura

Cuvântări liturgice

de arhimandritul Nicodem Munteanu
cu prețul de 1 cor. 50 fil., plus 10 fil. porto.

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

Patent

nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta!

Nu e mijloc secret

vindecă și înviorază

Deosebită atențiune e a se aparat vindecă bóle

pe lângă garanție.

da împrejurării, că acest vechi de 20 ani.

aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, înviorare de ureche, bătăie de inimă, sg. rctur de inimă, asma, auzul greu, sg. rciuri de stomac, lipsa poftei de mâncare, răceală la mâni și picioare, reuma, podagră, ischias, udul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor bóle cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — În cancelaria mea se află atestate incursive din toate părțile lumii cari prețuiesc cu mulțumire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii. — Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că **aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta”** deosece „Ciasul-Volta” atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când **aparatul meu e în genere cunoscut, apreciat și cercetat**. Deja ieftinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă în deosebi

Prețul aparatului mare e cor. 6. —

folosibil la morburii cari nu sunt mai vechi de 15 ani.

Prețul aparatului mic e cor. 4. —

folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Espedite din centru și locul de vânzare pentru țară și străinătate e:

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V., strada Vadász 42/V colțul strada Kálmán.